

Академични ресурси за разработване на доклади – самооценка за специалност от регулирани професии „Медицинска сестра“ и “Акушерка”

Тодорка Стефанова, Нина Радкова, Марийка Георгиева, Кирил Панайотов

Academic Resources for Developing Self-evaluation Reports for Nurses and Midwives: The paper describes the experience that the academic staff of the Health Care Department at the University of Rousse used to develop a self-evaluation report for program accreditation for two programs "Nursing" and "Midwifery". It is obligatory to have knowledge of the methodology and methods for developing self-evaluation report which includes goals, objectives, task and normative basis for self-assessment, organization, technology and format.

Key words: Nurse, midwife, academic resource, report.

ВЪВЕДЕНИЕ

В настоящата статия се описва опитът, който Експертният съвет на професионално направление "Здравни грижи, академичният състав на катедра "Здравни грижи" на Русенски университет и специалисти от клиничните бази-МБАЛ-Русе и Лечебни заведения "Медика" използваха за разработването на докладите-самооценка за програмна акредитация на специалностите от регулирани професии - Медицинска сестра и Акушерка.

В разработването на доклада-самооценка има следните задължителни реквизити: методология за разработване на доклада и следните сфери: образователна, научно изследователска, управление на образователния процес, конкурентноспособност на обучението по специалностите. Посочените сфери са дефинирани в Критериална система за програмна акредитация на професионални направления и специалности от регулирани професии. Към всяка от изброените сфери на дейност се проследяват изискваните критерии по съдържание, измерители към критериите и информационен източник относно съответния критерий, с което академичният състав на катедрата е предварително запознат.

Целта на проучването е да се покаже добра практика за съвместна работа между академичната общност и общността на работодателите в процедурата на акредитация на специалности във висше немедицинско училище. Допълненията извън доклада самооценка, представени в статията, се явяват база за подготовката на следакредитационното наблюдение и контрол / САНК /.

СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДОКЛАДИТЕ-САМООЦЕНКА ЗА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА" И "АКУШЕРКА"

1. Методология за разработването на доклад-самооценка

Цел на разработените и предоставени в Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) доклади-самооценка е да се представи информация за готовността на Русенския университет чрез Факултета "Обществено здраве и здравни грижи" да обезпечи провеждането на обучение за образователно-квалификационна степен "бакалавър" по специалности от регулирани професии "Акушерка" и "Медицинска сестра" в професионално направление 7.5 Здравни грижи от област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“. Докладите са разработени в съответствие със решенията от НАОА, с които се дава положителна оценка на проектите за откриване на обучението по специалностите "Медицинска сестра" и „Акушерка“ за ОКС „бакалавър“ в Русенски университет и срок от 2 години, в който висшето училище да поиска програмна акредитация. Докладите - самооценка представляват именно искане за тази програмна акредитация.

Нормативна база на самооценяването

Нормативната база за самооценяването са две групи документи : национални и вътрешно университетски за Русенски университет.

Използвани са следните *вътрешно университетски нормативни документи*:

- Процедурни правила за утвърждаване на учебна документация на РУ "Ангел Кънчев";
- Правилник за дейността на Русенски университет с последните му изменения от Акредитационния съвет (АС) от 20.03.2012 г [1]
- Процедурни правила за придобиване на научни степени и заемане на научни длъжности, Русенски университет 2011 г.
- Вътрешна наредба за учебна заетост.
- Вътрешни правила за учебна дейност
- Вътрешна наредба за атестирането на научно преподавателския и преподавателския състав

Основанията на Русенски университет за откриване на процедурата за програмна акредитация на двете специалности са:

- Институционалната акредитация на Русенски университет „Ангел Кънчев“ с обща оценка по критериите 9.28 и срок за валидност на акредитацията 6 години, получена с решение на АС от 7.06.2012 г.
- Разкрит Факултет „Обществено здраве“ в структурата на Русенски университет с Постановление на МС и Решение на АС за разкриване на Факултет „Обществено здраве“ в структурата на Русенски университет
- Положително решение на НАОА на проекта за преобразуване на факултета
- Решение на Народното събрание от 11.01.2012 г. за преобразуване на Факултет „Обществено здраве“ в структурата на Русенски университет във Факултет „Обществено здраве и здравни грижи“
- Положително решение на НАОА за откриване на обучението по специалности "Медицинска сестра" и "Акушерка".

Организацията, процедурите и технологията:

- Издадена заповед на Ректора за Експертен съвет за професионално направление 7.5 Здравни грижи и Учебно-методична комисия за специалност „Медицинска сестра“ и „Акушерка“. Автори на настоящата статия са включени в Експертния съвет и в Учебно методичните комисии.
- Приемане на учебна документация: квалификационни характеристики на специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“, учебен план за специалностите от Факултетен съвет и от Академичен съвет, кадрова справка за обезпечаване на обучението.
- Приемане на Учебни програми по специалностите "мединска сестра" и "Акушерка" по унифицирана структура, утвърдена със Заповед на Декана.
- Решение на Факултетния съвет на ФОЗЗГ и на Академичния съвет за създаване на катедра „Здравни грижи“ в структурата на Факултета
- Изготвяне и представяне от Експертния Съвет и Учебно-методичните комисии на доклади-самооценка и приемането му от Факултетен съвет и от Академичен Съвет.

2. Съдържание на докладите-самооценка по сфери на дейност

Сфера на дейност 1. Образователна дейност

Направен е анализ на учебната документация за всяка от специалностите. В учебната документация се включват квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми и график на учебния процес за семестъра. Пакетът учебна документация е съобразен с националните и вътрешно университетските нормативни документи; мисията и целите на Русенски университет, Европейските

директиви за признаване квалификацията на медицинските сестри и акушерките. Учебният план за двете специалности е разработен при точно спазване на Единните държавни изисквания - учебни дисциплини и техния хорариум. Учебният е план е анализиран в три формата - блокова структура, макрорамка и вътрешна структура на всеки от блоковете дисциплини. Тази микроструктура на обособените блокове е подчинена на определена научна и дидактическа логика. Съществено е, че учебните планове и структурата на учебните програми бе обсъдена по време на обучението за педагогическа класификация на 63 лекари от МБАЛ и 12 лекари от Лечебни заведения "Медика". Учебната документация е в процес на непрекъсната актуализация, като се отчита мнението на специалистите от клиничните бази, както по време на практическото обучение, така и по ежегодния университетски форум "Среща с работодателите". В докладите -самооценка се доказва, че обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация - хабилитиран и асистентски състав.

Значимо място в докладите е отделено за материално техническата и информационна база, специализирана за обучението на медицински сестри и акушерки. Материално техническата база е описана в следните компоненти:

- база, предоставена от Русенски университет в кампусите на ул. Студентска 8 /Ректорат /, Рила 38, / корпус "Здравни грижи" ; Александровска 97 / Корпус Кинезитерапия/ ;
- специфична база, предоставена от акредитирани за лечебна дейност клинични бази на територията на гр. Русе. Всяка от клиничните бази е представена чрез разрешенията ѝ за лечебна дейност ; сключени договори с Русенски университет и с медицински и здравни специалисти от лечебното заведение, имащи право да обучават студенти и специализанти. Доказателствен статус за осигурената клинична база за практическата подготовка на студентите е анализираното в табличен формат съответствие на клиничните бази с критериите на Наредба № 18 от 2005 година за акредитация на лечебните заведения в частта ѝ - Програма за оценяване на обучението на студенти и /или специализанти.

Сфера на дейност 2. Научно-изследователска дейност

Очертани са възможности на преподаватели и специалисти от клиничните бази за включване в научни проекти: по фонд "Научни изследвания" на Русенски университет; по национални програми; по международни проекти. Опитът на секцията "Промоция и превенция на здравето", описан в докладите-самооценка, вече се мултиплицира и две последователни години преподаватели и специалисти от лечебните заведения се включват в новосъздадена секция "Здравни грижи". Тази секция се утвърждава в ежегодната научна конференция на Русенски университет. Добър индикатор за научно-изследователската дейност на специалностите е публикационната активност на студентите. Докато средният брой доклади при подготовката на акредитацията бе 25 за всяка специалност, сега участията на студентите са двойно повече и това е устойчива тенденция.

Сфера на дейност 3. Управление на образователния процес

В докладите са описани структурите, които в организационно и функционално взаимодействие осигуряват политиката на качество на обучението по двете специалности. Между структурите на ниво университет, факултет и катедри има субординация. Значим акцент в управлението на учебния процес е управление на качеството на практическото обучение на студентите, тъй като професиите са регулирани и в Единните държавни изисквания.

Докладите - самооценка в частта им за управление на образователния процес насочи към синхронизация на управлението на практическото обучение с ръководствата на лечебните заведения. Разработени и утвърдени от

ръководствата на факултета и МБАЛ - Русе правилници за провеждане на преддипломния стаж на медицинските сестри и на акушерките. Това се явява значимо допълнение, подготвящо процедурата на САНК

Сфера на дейност 4. Конкурентноспособност на обучението по специалностите

Описани са новаторски практики в обучението. В допълнение на докладите - самооценка могат да се посочат и други новаторски практики. Осъществена е вътрешна мобилност при провеждане на практическите упражнения по хирургия в Национална болница "Света Ана"- София, по акушерство в Клиника "Д-р А. Щерев" София, клинична практика в кардиологично отделение в лечебни заведения "Медика". Освен посочените в докладите - самооценка съвременни модели за поддържане на актуалност на обучението се добавят и следните: разработване на кабинет по Здравословен начин на живот съвместно с РЗИ- Русе; пресконференции за доставено модерно оборудване в отделение Неонатология; оборудвана зала с интерактивна дъска в корпуса по Здравни грижи за използване на модерни образователни технологии. В условията на САНК се работи за устойчива култура на нововъведенията - развиване на конферентно-консултативния кабинет със сесия - презентация и изложение на фармацевтични фирми и използването му в упражненията по Педиатрия, Неонатология, Фармакология и др.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основните тезиси, развити в докладите-самооценка на специалностите "Медицинска сестра" и "Акушерка" са база за развитие на двете специалности, както и за единството в работата на академичната и общността на работодателите. Информацията за надграждането с дейности по всяка една от сферите е необходима за процедурата по САНК, както и за следващата акредитация на специалностите.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Проект за програмна акредитация на специалност „Акушерка“ (доклад-самооценка), Русе, 2012

[2] Проект за програмна акредитация на специалност „Медицинска сестра“ (доклад-самооценка), Русе, 2012

За контакти:

Проф. Тодорка Стефанова, дп, катедра "Здравни грижи", Русенски университет, тел.0888 543249, e-mail: dora@uni-ruse.bg

Д-р Кирил Панайотов, д.м. Управител на Специализирана болница за активно лечение по физикална и рехабилитационна медицина „Медика“ ООД, Русе, тел.: 082/887 278, e-mail: zkm@abv.bg

ас. д-р Нина Радкова, д.м. Катедра “Здравни грижи”, Русенски университет “Ангел Кънчев”; Началник Неонатологично отделение, МБАЛ-Русе-АД, тел.: 0887-499 892, e-mail: nina_radkova@abv.bg

ас. Марийка Ганева Георгиева, Катедра “Здравни грижи”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, старша акушерка отделение Родилно, МБАЛ Русе АД, тел. : 0886-269 890 , e-mail: mariyka.georgieva.georgieva581@gmail.com

Докладът е рецензиран.